

2006. Számítástechnika

1. feladat: 6174 (30 pont)

A „6174-es tétel” kimondja a következőket:

Tetszőleges 4-jegyű szám (ha legalább kétféle számjegy van benne) esetén vegyük a következő sorozatot:

N_1 : a négyjegyű szám;

$A_i := N_{i-1}$ számjegyei csökkenő sorrendben; $B_i := N_{i-1}$ számjegyei növekvő sorrendben.

$N_i := A_i - B_i$

Állítás: előbb-utóbb elérjük a 6174-et, amitől kezdve a sorozat konstanssá válik.

Írj programot (6174.pas, ...), amely

A. beolvas egy négyjegyű számot, majd mindaddig írja A_i , B_i és N_i értékeit, amíg el nem érjük a 6174-et!

B. megadja azt a négyjegyű egész számot, amelyre a lehető legtöbb lépésben érjük el a 6174-et, valamint a hozzá tartozó lépésszámot is. Ha több ilyen szám is van, akkor a legkisebbet kell megadni!

Példa:

$N_1 = 1998$ esetén:

$A_1 = 9981$; $A_2 = 8820$; $A_3 = 8532$

$B_1 = 1899$; $B_2 = 288$; $B_3 = 2358$

$N_2 = 8082$; $N_3 = 8532$; $N_4 = 6174$

2. feladat: Bolygók (70 pont)

Készíts programot (bolygo.pas, ...) bolygómozgás szimulálására!

A képernyő közepén álljon a nap (egy 5 egység sugarú körlemezként rajzolva), melynek tömege: $1,989 \cdot 10^{30}$ kg – ez legyen a programban beépített konstans. Vegyünk fel egy bolygót, amelynek megadjuk a Naptól vett távolságát (a Föld esetén a távolság 150 millió km), valamint a pályamenti sebességét (a Föld esetén 29,8 km/másodperc). Olyan nagyítást kell találni, hogy a Naptól 300 millió km-re levő bolygó még éppen elférjen a képernyőn.

Oldd meg ezek után a következő két részfeladatot!

A. Olvasd be a bolygó Naptól vett távolságát! Rajzold ki a képernyőre a bolygó pályáját, feltételezve, hogy körpályán mozog, majd 1 órás időközönként rajzold ki a pályára a bolygót (a bolygó képe egy 3 egység sugarú körlemez legyen)!

B. Olvasd be a bolygó Naptól vett távolságát, valamint pályamenti sebességét! Óránként számold ki a bolygó sebességét és helyét, majd ez alapján 1 órás időközönként rajzold ki a bolygót a képernyőre úgy, hogy a pályája is megmaradjon!

Az m_1 tömegű központi égitest körül r távolságra levő m_2 tömegű bolygóra ható gravitációs erő:

$F = \gamma \frac{m_1 \cdot m_2}{r^2}$, ahol $\gamma = 6,67 \cdot 10^{-11} \frac{m^3}{kg \cdot s^2}$ (a gravitációs állandó). Ebből számolható a bolygó

gyorsulása: $a = \frac{F}{m_2}$ és az A részfeladat esetén a körpályán mozgás sebessége: $v_{kör} = \sqrt{\frac{\gamma \cdot m_1}{r}}$. Ha a

bolygó ellipszispályán mozog, akkor a távolság változása esetén az erő és a gyorsulás újra számolandó.

Legyen a bolygó egy adott pillanatban az (x,y) koordinátájú pontokban, és mozogjon (v_x, v_y) sebességgel. Δt idő múlva az új helyzetet a következő módon határozhatjuk meg.

1. Kiszámítjuk a gyorsulás komponenteit: $a_x = -a \cdot x/r$; $a_y = -a \cdot y/r$

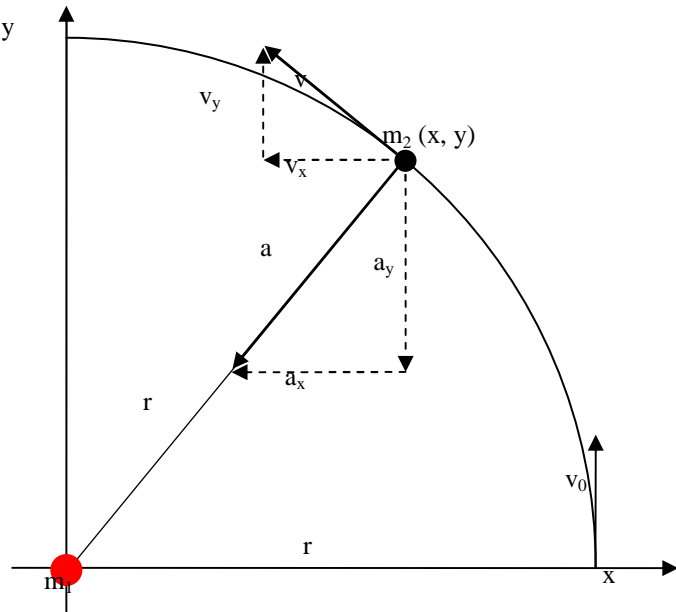
2. Meghatározzuk az új sebességeket: $v_{xúj} = v_x + a_x \cdot \Delta t$; $v_{yúj} = v_y + a_y \cdot \Delta t$

3. Így az új koordináták: $x_{új} = x + v_x \cdot \Delta t$; $y_{új} = y + v_y \cdot \Delta t$

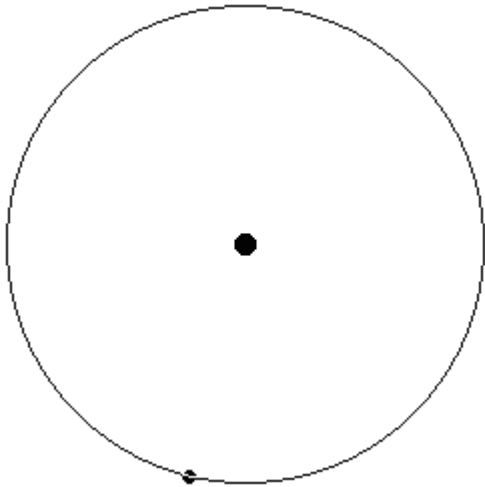
A képletek helyessége az ábra alapján egyszerű arányossággal belátható.

A számítások során indulj ki a következő kezdőértékekből:

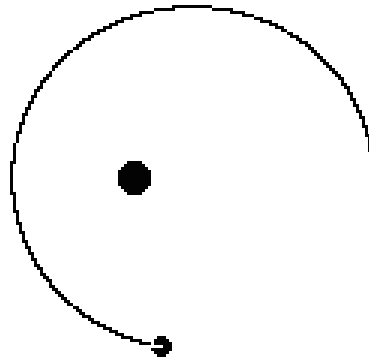
$$x_0 = r, y_0 = 0, v_{x0} = 0, v_{y0} = v_{kör}$$

Példa:

A Föld körpályája
Távolság: 150 millió km
Sebesség: 30 km/másodperc

Bolygószimuláció ellipszispályán
Távolság: 100 millió km
Sebesség: 30 km/másodperc